

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
v/Jan Tore Sanner

Oslo, 29. april 2016.

Innspill til høring om råd i kommuner og fylkeskommuner for ungdom, eldre og personer med funksjonsnedsettelse

HLF (hørselshemmedes Landsforbund) takker for invitasjon til å komme med tilbakemeldinger og overbringer med dette våre innspill til høring om råd i kommuner og fylkeskommuner for ungdom, eldre og personer med funksjonsnedsettelse.

HLF er Norges største organisasjon for mennesker med funksjonsnedsettelse med rundt 60 000 medlemmer. 14,5 % av Norges befolkning over 20 år¹ har en hørselshemming som påvirker hverdagen, som sosial isolasjon og frafall fra utdanning og arbeidsliv. En del av disse har behov for omfattende rehabilitering, mens andre trenger tilrettelegging, hjelpemidler og kunnskap i å mestre sin hverdag. Gruppen hørselshemmet er mangfoldig og stadig flere rammes av hørselsnedsettelse. Anslag viser at det i 2020 vil være om lag en million av Norges befolkning som vil ha en hørselsutfordring²

HLF ber om:

- At den lovpålagte retten til å påvirke videreføres.
- At forslag til ny forskrift sendes ut på høring.
- At det ikke gis adgang til å slå sammen eldreråd og råd for funksjonshemmede.
- At Regjeringen intensiverer arbeidet med å sikre hørselshemmede og funksjonshemmede generelt innflytelse i tråd med FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD).

Imøtekommer arbeidet med å lage en forskrift

HLF er glade for å se at departementet foreslår at eldre og personer med nedsatt funksjonsevne fortsatt skal ha en lovpålagt rett til å påvirke, men det må være to selvstendige og adskilte råd.

For HLF er det positivt at Regjeringen ønsker å lage en forskrift. Vi ser også et behov for like og utfyllende regler som sikrer lik opprettelse av råd for personer med nedsatt funksjonsevne, og definerer hvordan rådene skal jobbe. Dette for å sikre at kommuner og fylkeskommuner oppretter råd slik at innbyggere som er hørselshemmet kan bli hørt.

---

¹ Engdahl B, Tambs K, Borchgrevink HM, Hoffman HJ. Screened and unscreened hearing threshold levels for the adult population: Results from the Nord-Trøndelag Hearing Loss Study. *Int J Audiol.* 2005; 44:213-30.

http://www.fhi.no/eway/default.aspx?pid=239&trq=Content_6496&Main_6157=6263:0:25.6102&MainContent_6263=6496:0:25.6109&Content_6496=6178:50246:25.6109:0:6562:14:::0:0

² Hearing impairment among adults (HIA). Oslo: Senter for medisinsk metodevurdering, Sintef – a report of a joint project, 2001

I høringsnotatet vises til en undersøkelse av eldreråd og representasjonsordning for mennesker med nedsatt funksjonsevne (s. 7). Funnene her, som høringsnotatet selv viser til er at det er flere ting som kan gjøres for å sikre funksjonshemmede mer innflytelse. Eksempler er å sikre rett sammensetting av rådet med tanke på alder og funksjonsnedsettelse. Videre er det viktig å sikre god opplæring av representanter og politiske organer, inkludert politisk administrasjon slik at funksjonshemmede blir involvert tidlig nok i prosesser slik at de kan påvirke direkte og ikke etterskuddsvis når forslagene er avgjort.

En målsetting med å opprette råd for personer med nedsatt funksjonsevne er å kompensere for manglende demokratisk deltakelse i øvrige politiske fora. Denne målsettingen må opprettholdes og rådene må styrkes.

For oss er det viktig å se detaljene i en slik forskrift og vi ber om at denne blir sendt på høring før den gjøres gjeldende.

Ingen adgang til å slå sammen råd

Det foreslås at kommunene fortsatt skal ha en adgang til å slå sammen eldreråd og råd for funksjonshemmede. Dette er HLF imot.

I en kartlegging gjort av NIBR «Råd, regler og representasjon» (NIBR- notat 2014:101, januar 2014) slås det fast at i felles råd er eldre bedre representert enn mennesker med nedsatt funksjonsevne og at *«fellesrådene også er mest aktive på sakfelt som er relevant for eldre. Dette kan tyde på at fellesråd representerer de eldres interesser bedre enn de representerer interessene til mennesker med funksjonsnedsettelse»*

Et uttalt politisk mål er større kommuner og regioner. Spesielt viktig blir det da ha å involvere brukerne direkte i utviklingen av det kommunale tilbudet. Funksjonshemmede er en mer sammensatt gruppe enn eldre, både når det gjelder funksjonsevne og alderssammensetning. Behov og interesser for disse to store brukergruppene er ikke alltid sammenfallende. Det er derfor viktig å ikke slå eldreråd og råd for funksjonshemmede sammen.

Demokratisk underskudd og mangel på tiltak

Det er viktig at Regjeringen sikrer funksjonshemmede generelt og hørselshemmede spesielt adgang til å delta i sitt lokaldemokrati. I høringsnotatet diskuteres det hvor langt statlige styresmakter skal gå i å regulere kommunal organisering.

Vi vil minne om at Norge skal følge FN-konvensjonen CRPD. I høringsnotatet refereres det til gjeldende internasjonal rett, men rettighetene drøftes ikke opp mot forslaget i høringsnotatet.

Det sivile samfunn har levert en skyggerapport om Norges oppfølging av rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne (http://www.ffo.no/globalassets/altrapptilfn_web.pdf). I skyggerapporten vises det til:

- At Norge i etterlevelse av konvensjonen ikke har gjennomført paradigmeskiftet fra «substituted decision-making» til «supported decision-making», se s 8.

- I artikkel 4 fremkommer det kritikk om at det er uklart hvordan kommuner og fylkeskommuner forholder seg til konvensjonen og dens prinsipper, samt hvilken opplæring fagfolk i staten, fylkeskommuner og kommuner får om CRPD, se side 12.
- Under artikkel 4 kritiseres også at det ikke er en sentral enhet for brukermedvirkning, som et sentralt råd for funksjonshemmede, som har eksistert tidligere. Dette medfører dårlig koordinering av viktige spørsmål for funksjonshemmede, se s 12.

Det sivile samfunn har sagt tydelig fra om at det er mangler ved demokratiet og funksjonshemmedes adgang til å påvirke sine liv. HLF skulle gjerne sett at Regjeringen hadde større ambisjoner med å sikre funksjonshemmedes rettigheter som er forankret i CRPD.

HLF ber om at Regjeringen intensiverer arbeidet med å sikre hørselshemmede og funksjonshemmede politisk innflytelse i tråd med CRPD, jf. artikkel 4.

Vi ønsker dere lykke til i det videre arbeidet. HLF ønsker å være en medspiller med det offentlige i dette arbeidet, og ser frem til å arbeide videre med dette feltet. Ta gjerne kontakt på vale@hlf.no hvis uklarheter eller andre spørsmål.

Med vennlig hilsen for HLF

Anders Hegre
Generalsekretær

Marte Oppedal Vale
Interessepolitisk rådgiver